

УДК 336.225.673

T. S. Totska, Ph.D w administracji publicznej,
docent katedry państwowego kierowania
i celnej sprawy Uniwersytetu celnej sprawy i finansów
Yu. A. Chernyavska, student Uniwersytetu
celnej sprawy i finansów

MECHANIZM REALIZACJI ELEKTRONICZNEGO ADMINISTROWANIA VAT

W artykule rozpatruję teoretyczne i praktyczne pytania, związane z realizacją elektronicznego administrowania podatku na dodany koszt; studiowane są negatywne i pozytywne aspekty wprowadzenia do praktyki organami Państwowej Służby Fiskalnej nowego mechanizmu elektronicznego administrowania VAT.

Kluczowe słowa: mechanizm; podatek na dodany koszt; Państwowa Służba Fiskalna; system elektronicznego administrowania VAT.

The article reviews theoretical and practical issues related to the implementation of electronic administration of VAT; studies the negative and positive aspects of implementation in practice a new mechanism of electronic VAT administration by the State Fiscal Service.

Key words: mechanism; VAT; Tax Fiscal Service; electronic administration system of VAT.

Przedstawienie zadania. Jak wiadomo, od 1.01.2015 roku cała podatkowa sprawozdawczość VAT, podatkowe listy przewozowe i inne dokumenty, konieczne przy administrowaniu VAT, przeszły do elektronicznej formy. Jednak przed 1 lipca 2015 roku CEA VAT będzie pracować w testowym trybie, a już z 1 lipca na stałej podstawie, to bezpośrednio powiązano z dostosowaniem systemu administrowania VAT przed jej ostatecznym wprowadzeniem.

Toż analiza i prognozowania problemów, które potencjalnie mogą powstać w związku z wprowadzeniem nowych reguł administrowania VAT zdobywa szczególny znaczenie i aktualności.

Analiza ostatnich badań i publikacji. Głównym zadaniem Państwowej Służby Fiskalnej na najbliższy czas jest stworzenie podatkowej służby według europejskiego wzorca. Na razie Państwowa Służba Fiskalna Ukrainy wciela w życie program “Podatkowe przemiany: konieczne kroki dla ekonomicznego wzrostu”, głównymi kierunkami którego są skrócenia ilości podatków i zebrań, podatku na dochód, wprowadzanie elektronicznego administrowania podatku, podwyższenie podatkowego obciążenia wysoce opłacalnego biznesu: wydobywczej działalności, loteryjnej, bukmacherskiej.

Analizą ostatnich badań co do procedury realizacji elektronicznego administrowania zajmowali się tacy naukowcy jak: N. W. Antonenko, W. S. Chomenko, J. Jegorowa, T. N. Kornijenko, S. A. Kornijenko, O. Druczyn, M. Dmytruk, L. O. Berezowska i inne.

Cel badania – studiowanie pozytywnych i negatywnych aspektów wprowadzenia przez organy Państwowej Służby Fiskalnej nowego mechanizmu elektronicznego administrowania podatku na dodany koszt.

Wyniki badania. Uchwałą Gabinetu Ministrów Ukrainy od 16.10.2014 roku № 569 [1] zatwierdzono Porządek elektronicznego administrowania podatku na dodany koszt, który nabrał mocy prawnej z dniem 1 stycznia 2015 roku.

© T. S. Totska, Yu. A. Chernyavska, 2015

Przewozowych i rozliczeń korygowania liczebnych i kosztowych wskaźników do podatkowych listów przewozowych w takim systemie, a także mechanizmy przeprowadzenia rozliczeń z budżetem z użycia zaznaczonych rachunków.

Zgodnie wyżej wspomnianym Porządkiem elektroniczne administrowanie VAT pozwala skrócić możliwości oszukańczych operacji, zmniejsza objętość “szarej strefy” gospodarki, stwarza warunki dla uniemożliwienia otrzymania bezprawnego budżetowego odszkodowania, zabezpiecza jakościową kontrolę wpływów do państwowego budżetu [2].

Na wykonanie uchwały Gabinetu Ministrów Ukrainy od 16.10.2014 № 569 “Niektóre pytania elektronicznego administrowania podatku na dodany koszt” [1]. Państwową skarbową służbą Ukrainy na mocy Rejestru płatników podatku, nadanej Państwową fiskalną służbą otwarto rachunki w systemie elektronicznego administrowania VAT.

Jednak, oprócz głównego rachunku w systemie elektronicznego administrowania podatku, podmioty specjalnego trybu opodatkowania działalności w zakresie gospodarki rolnej i leśnej, a także rybactwa muszą otworzyć w banku albo organie Resortu skarbu rolniczymi przedsiębiorstwami specjalny rachunek.

Jak w pierwszym, tak i drugim wypadkach otwiera się jedyny elektroniczny rachunek dla ewidencji sum podatku.

Należy wskazać, że CEA VAT przewiduje ustalenie rygorystycznej kontroli z sumami VAT [3], które są w obiegu między płatnikami podatku, naszym zdaniem, dana innowacja ma pozytywny charakter, ponieważ, uniemożliwi kształtowanie fikcyjnego kredytu i otrzymanie niezgodnego z prawem odszkodowania VAT z budżetu.

Jednak nowy system nie uwzględnia właściwości funkcjonowania specjalnego trybu dla rolniczych producentów. L. D. Tulusz [4] zaznacza, że przy przelewie środków na specjalny rachunek Państwowej Służby Fiskalnej koszty czynią zbędne koło, wskutek czego oni wycofują się obrotu, co najmniej na 3–5 dni. Przy czym nie ma żadnych gwarancji, że pieniądze w porę znów znajdą się w rozporządzeniu rolniczego przedsiębiorstwa. Następną usterką jest pozbawienie rolniczych producentów prawa uzupełnienia swojego rachunku zaliczkowo, to oznacza, że producenci nie potrafią skorzystać z przelanych sum dopóki państwowy resort skarbu nie przeleje ich na specjalny rachunek z odpowiedniego elektronicznego rachunku.

Zawiadomienie płatników o pobraniu rachunków na ewidencję w organach Państwowej Służby Fiskalnej według danych, otrzymanych od banków i innych instytucji finansowych albo zawiadomienia o odmowie w ich odkryciu, spełniają organy Państwowej Służby Fiskalnej przez jego kierowanie pod elektroniczny adres płatników. Po otwarciu elektronicznego rachunku płatnik podatku ma prawo zarejestrować podatkowe listy przewozowe albo rozliczenia korygowania w Rejestrze za odpowiednią formułą, przewidzianą jak w Kodeksie Podatkowym (art. 200.3) [5], tak i Trybem elektronicznego administrowania podatku na dodany koszt (p. 9).

Zgodnie z ust. 12 danego Trybu [1] jeżeli płatnik nieprawdziwie obliczył sumę podatku, to on powinien przelać konieczną sumę pieniędzy z potocznego rachunku na elektroniczny rachunek. Kontrola nad obliczeniem sum podatków spełnia Państwowa Służba Fiskalna, toż jażn w żaden sposób nie potrafi uchylić się od wpłacenia “niezaznaczonej sumy”.

Teraz dla stworzenia i rejestracji sprawozdań, pierwotnych dokumentów, ich eksportu, podatkowych listów przewozowych istnieje wiele programów wśród których najwygodniejsze w korzystaniu są programy “Sonata”, “OPZ”, “M.E.Doc IS”, “ArtZwit Plus” i tym podobne. Również płatnik VAT może wysłać sprawozdanie do Służby Finansowej przez WEB – serwer wymiany dokumentami i kwitami z odbiorczą służbą państwowej fiskalnej służby.

Dane programy są dostępne w sieci Internet, dlatego można samodzielnie bez przeszkód zalogować się na dowolną wersję wyżej wspomnianych programów.

W razie logowania w programie “Sonata” płatnik VAT najpierw musi stworzyć swój własny profil. Dlatego konieczne jest wskazanie nazwy przedsiębiorstwa i oraz jego kodu w Jedynym państwowym rejestrze przedsiębiorstw i organizacji albo indywidualny podatkowy numer, jeśli jest prywatnym przedsiębiorcą. Po stworzeniu własnego profilu płatnik musi podejmować pracę z dokumentami, w “Spisie-Stworzyć” musi obrać, na przykład, podatkową deklarację albo sprawozdania, które konieczne podać. Przy stworzeniu podatkowego listu przewozowego jażń zaznacza, za który rok, okres chce zapłacić podatek; rodzaj i typ przyczyny podania podatkowego listu przewozowego. Podczas wypełnienia sprawozdania trzeba wypełnić następujące dane: zgodnie Jedynego państwowego rejestru przedsiębiorstw i organizacji, wyjściowy numer ubezpieczającego się, zaznaczyć za który miesiąc wysła sprawozdanie, numer ewidencyjnej kartki, nazwisko, imię i tym podobne.

Zgodnie z art. 202 Kodeksu Podatkowego [5] sprawozdawczym okresem jest jeden kalendarzowy miesiąc i kalendarzowy kwartał. Chodzi to, że płatnik VAT może wybierać, kiedy jemu wygodniej podawać podatkowy list przewozowy: jeden raz na miesiąc albo jeden raz na 3 miesiące (kwartał).

Po wypełnieniu koniecznych dokumentów jażń, najpierw, podpisuje całe dokumenty kluczami, a potem wysła je na serwer odpowiedniej instytucji państwowej. Możliwe problemy przy nałożeniu elektronicznego cyfrowego podpisu na elektroniczne dokumenty, w wypadkach kiedy był uszkodzony elektroniczny klucz albo w razie błędnego wprowadzenia loginu. Przy prawidłowej kolejności jażń najpierw musi zaznaczyć podpis Księgowy, a potem elektroniczną pieczęć.

Kiedy dokument albo zbior dokumentów zostaje pomyślnie przyjęty, to płatnik VAT otrzymuje zawiadomienie, a w razie sprawdzenia, roszyfrowywania podpisu dokumentów i rozpatrzenia sprawozdania – kwitu. Ostatnie świadczy o udanym przyjęciu dokumentów.

Trzeba rozpatrzyć sytuację, kiedy osoba może odprawić sprawozdanie czy podatkową deklarację przez program bankowej instytucji.

Na przykład, płatnik podatku, który korzysta z usług Prywatbanku, może nadesłać sprawozdanie (podatkowy list przewozowy) przez bankowy program “Elektroniczne dokumenty i sprawozdania”. Procedura wypełnienia dokumentów wygląda w następującym trybie: pierwszym krokiem będzie rejestracja jażńi w sieci internet bankingu Prywatbanku, po rejestracji płatnik musi wejść na stronę “Priwat 24 dla biznesu”, gdzie przeliczono całe możliwe sprawozdania. Dalej jażń obiera odpowiednie sprawozdanie (podatkowy list przewozowy), które życzy podać i wypełnia jego zgodnie przepisów Lista Państwowej Służby Fiskalnej Ukrainy od 06.03.2015 roku “O podatku na dodany koszt” [6] ta Trybowi wypełnienia podatkowego listu przewozowego [7], zatwierdzonego Nakazem Ministerstwa dochodów i zebrań Ukrainy od 14.01.2014 № 10.

W tym wypadku, sprawozdania prenumerują kluczami od Akredytowanego centrum certyfikacji kluczy Prywatbanku. Po wypełnieniu płatnik nadsyła sprawozdanie albo podatkowy list przewozowy odpowiedniemu organowi za miejscem rejestracji przedsiębiorstwa. Z kolei, organy państwowe muszą nadesłać kwit-odpowiedź, co zawiera wiadomości o przyjęciu sprawozdania czy jego odrzuceniu. W razie odrzucenia sprawozdania przyczyna będzie wskazana w kwicie.

Wnioski z danego badania i perspektywy późniejszych zwiadów w danym kierunku. Więc, zaprowadzanie CEA VAT jest jednym z najlepszych podatkowych przemian 2015 roku, rozpatrzony mechanizm elektronicznego administrowania VAT jest jednym z ostatnich zasadniczo najnowszych opracowań Administracji podatkowej państwa Ukrainy. Dany system jest skierowany na uniemożliwienie kształtowania fikcyjnego kredytu i otrzymania niezgodnego z prawem odszkodowania VAT z budżetu, spełnia kontrolę nad nadejściem kosztów do budżetu, lecz zawiera liczne usterki. Myślę, że na początkowym etapie swojego funkcjonowania CEA VAT pokazała dobry start, jednak dla stworzenia idealnego mechanizmu trzeba ją doskonalić, podstawą dla takiego doskonalenia będzie służyła silna normatywna-prawna baza.

Література:

1. Деякі питання електронного адміністрування податку на додану вартість [Електронний ресурс] : Постанова КМУ від 16.10.2014 р. № 569. – Режим доступу : <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/7646>
2. Антоненко Н. В. Електронне адміністрування ПДВ / Н. В. Антоненко, В. С. Хоменко // Вісник Національного транспортного університету : науково-технічний збірник : у 2 ч. – Ч. 2 : Серія “Економічні науки”. – № 30. – 2014. – С. 10–15.
3. Єгорова Ю. Електронне адміністрування ПДВ / Ю. Єгорова // Агробізнес Сьогодні. – № 21 (292). – 2014. – С. 1–4.
4. Тулуш Л. Д. Проблеми впровадження системи електронного адміністрування ПДВ в умовах дії спецрежиму справляння податку в сільському господарстві [Електронний ресурс] / Л. Д. Тулуш. – Режим доступу : <http://www.aau.org.ua>
5. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13. – Ст. 556.
6. Про затвердження Форми податкової накладної та Порядку заповнення податкової накладної [Електронний ресурс] : наказ Міндоходів від 14.01.2014 р. № 10. – Режим доступу : <http://www.sfs.gov.ua/podatki-ta-zbori/zagalnoderjavni-podatki/podatok-na-dodanu-vartist/normativno-pravovi-akti/63069.html>
7. Про податок на додану вартість [Електронний ресурс] : лист ДФС України від 06.03.2015 р. № 7796/7/99-99-19-03-02-17. – Режим доступу : <http://www.sfs.gov.ua/baneryi/podatkovi-zmini-2015/elektronne-administruvannya-pdv/63592.html>